

УДК 78.01/08.:(781.4/7+785/7)

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-5-4>**Наталія ГОРЕЦЬКА**

кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціального фортепіано, Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського, площа Конституції, 11, м. Харків, Україна, 61000

ORCID: 0000-003-3320-8628

Юрій ПОПОВ

кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри спеціального фортепіано, Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського, площа Конституції, 11, м. Харків, Україна, 61000

ORCID: 0000-0001-9062-5116

Бібліографічний опис статті: Горецька, Н., Попов, Ю. (2025). П'ять мазурок Віктора Косенка. *Fine Art and Culture Studies*, 5, 24–32, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-5-4>

П'ЯТЬ МАЗУРОК ВІКТОРА КОСЕНКА

Віктор Косенко є автором п'яти мазурок для фортепіано. Станом на сьогодні не існує жодного спеціального дослідження, присвяченого жанру мазурки у творчості митця. Факт «замовчування» цих ранніх мініатюр, можливо, є наслідком хибного сприйняття цих творів як чогось надто дрібного і тому неважливого в контексті всієї творчості композитора. З іншого боку, можливо, така ситуація є результатом хибного трактування стилю цих творів винятково як наслідування стилів Ф. Шопена та О. Скребіна. Проте, на наш погляд, такий підхід є однобоким і не розкриває справжньої інтонаційності мазурок В. Косенка, які хоч і належать до ранніх творів, але все ж дуже рельєфно відображають самотність творчого почерку композитора, є високохудожніми і яскраво репрезентативними як в контексті індивідуального стилю митця, так і в контексті вираження своєрідності їхнього українського стильового обличчя.

Мета статті – розкрити своєрідність та значущість мазурок В. Косенка в аспекті проблематики індивідуального та національного стилетворення.

Методологія. У роботі використано методи інтонаційного, жанрового та стильового аналізу, спостереження, порівняння, узагальнення.

Наукова новизна. Дослідження зазначеної проблеми ніколи не проводилося, хоча її вирішення має велике значення для розуміння масштабів постаті і творчості видатного українського композитора Віктора Косенка, а також – для реконструкції історії української музики з позицій україноцентризму та належного вписування національних здобутків у європейський контекст.

Висновки. Ранні мазурки Віктора Косенка (ор. 3, ор. 9), на відміну від мазурки з циклу «24 дитячі п'єси для фортепіано», демонструють виразні ознаки українського стилю. На це вказує яскравий мелодизм їхнього тематизму, що одночасно є одним з найголовніших чинників індивідуального стилю композитора. Ліризм та мелодійність є характерними рисами національного стилетворення, що почали проявлятися ще з часів формування і розвитку жанрів канту, ліричної пісні та пісні-романсу. Також на український стиль мазурок В. Косенка вказують вокальна природа мелодизму косенківських мазурок, незважаючи на те, що мазурка – це танцювальний жанр, а в романтичній її інтерпретації (Ф. Шопен, О. Скребін та ін.) нерідко набуває ознак інструментального мелодизму, з його ламаною мелодичною лінією, широкими стрибками. Вокальну природу мелодизму мазурок В. Косенка формує використання поступених мелодичних кроків, опісування стійких ступенів, в т.ч. у мелодичному рельєфі численних мелізмів, інтонацій мелодичної та гармонічної великої/малої терції/сексти як в прямому русі, так і як способу окреслення мелодичної фрази/звороту, різноманітних неакордових звуків, секвентного та варіантного розвитку мелодичного матеріалу, конструктивних особливостей вокального фразування. Всі вказані риси українського стилю В. Косенка в аналізованих мазурках нерозривно пов'язані з модерним письмом, що є прикметною рисою мистецтва першої чверті ХХ століття і свідчить про високу освіченість, професійність композитора, його обізнаність з найновішими мовленнєвими особливостями його доби. Модерні риси мазурок В. Косенка проявляються ритмічною імпровізаційністю, альтерованою гармонією, синтетичною багатопластовою фактурою. Таким чином, мазурки ор. 3 та ор. 9 В. Косенка, на відміну від мазурки №20 з циклу «24 дитячі п'єси для фортепіано», виступають яскравим прикладом українського музичного модерну, тоді як останню слушно інтерпретувати в системі категорій та засобів виразності соцреалізму.

Ключові слова: Віктор Косенко, мазурка, український стиль, жанр, інтонаційність, модерн, соцреалізм.

Nataliia GORETSKA

PhD in Pedagogics, Professor, Head of Special Piano Department, Kharkiv I.P. Kotlyarevsky National University of Arts, Constitution Square, 11, Kharkiv, Ukraine, 61000

ORCID: 0000-003-3320-8628

Yurii POPOV

PhD in Art, Associate Professor, Associate Professor at Special Piano Department, Kharkiv I.P. Kotlyarevsky National University of Arts, Constitution Square, 11, Kharkiv, Ukraine, 61000

ORCID: 0000-0001-9062-5116

To cite this article: Horetska, N., Popov, Yu. (2025). Piat mazurok Viktora Kosenka [Five mazurkas by Viktor Kosenko]. *Fine Art and Culture Studies*, 5, 24–32, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-5-4>

FIVE MAZURKAS BY VIKTOR KOSENKO

Viktor Kosenko is the author of five mazurkas for piano. As of today, there is no special study devoted to the mazurka genre in the artist's work. The fact of "silencing" these early miniatures is perhaps a consequence of the erroneous perception of these works as something too small and therefore unimportant in the context of the composer's entire work. On the other hand, perhaps such situation is the erroneous interpretation of these works exclusively as an imitation of the styles by F. Chopin and O. Scriabin. However, in our opinion, such approach is one-sided and does not reveal the true intonation of V. Kosenko's mazurkas, which, although belong to early works, still very prominently reflect the composer's creative handwriting. These works are highly artistic and vividly representative both in the context of the artist's individual style and in the context of their Ukrainian stylistic face.

The main objective(s) of the study is to reveal the originality and significance of V. Kosenko's mazurkas in the aspect of individual and national style formation.

Methodology. Author uses the next scientific methods: intonation, genre and style analysis, methods of observation, comparison, generalization.

Scientific novelty. The study of the specified problem has never been conducted, although its solution has the great importance for understanding the scale of the figure and creativity of the outstanding Ukrainian composer Viktor Kosenko. It is important for the reconstruction of the history of Ukrainian music from the standpoint of Ukrainian centrism and the proper inclusion of national achievements in the European context.

Conclusions. The early mazurkas by Viktor Kosenko (op. 3, op. 9), unlike the mazurka from the cycle "24 children's pieces for piano", demonstrate distinct features of the Ukrainian style. This is indicated by the bright melodism, which is simultaneously one of the most important factor of the composer's individual style. Lyrism and melodiousness are characteristic features of national style-making, which began to manifest themselves since the formation of the genres as a cant, lyrical song and song-romance. The Ukrainian style of Kosenko's mazurkas is also indicated by its vocal melodism. All of this are despite the fact that mazurka is a dance genre, and in its romantic interpretation (F. Chopin, O. Scriabin, etc.) it often acquires signs of instrumental melodism, with its broken melodic line, wide jumps. The vocal melodism of mazurkas by V. Kosenko is formed by using of gradual melodic steps, singing of stable steps, including in the melodic relief of numerous melismas, intonations of the melodic and harmonic major/minor third/sixth both in direct motion and as a way of outlining a melodic phrase, various non-chord sounds, sequential and variant development of melodic material, constructive features of vocal phrasing. All features of V. Kosenko's Ukrainian style in the analyzed mazurkas are inextricably linked with modern writing, which is a characteristic feature of the art of the first quarter of the twentieth century. This fact testifies the high education, professionalism of the composer; his awareness of the latest speech features of his era. The modern features of V. Kosenko's mazurkas are manifested in rhythmic improvisation, altered harmony, synthetic multilayer texture. Thus, mazurkas op. 3 and op. 9 by V. Kosenko, unlike Mazurka No. 20 from the cycle "24 Children's Pieces for Piano", are a vivid example of Ukrainian musical modernism, while the latter should be interpreted within the system and means of expression of socialist realism.

Key words: Viktor Kosenko, mazurka, Ukrainian style, genre, intonation, modernism, socialist realism.

Актуальність проблеми. Віктор Косенко є автором п'яти мазурок для фортепіано, перша з яких написана двадцятирічним композитором, а остання – у віці сорока років, за два роки до передчасної фатальної смерті митця. Станом на сьогодні не існує жодного спеціального дослідження, присвяченого жанру мазурки

у творчості митця. У книжках про фортепіанну творчість В. Косенка (Фільц, 1965; Олійник, 1977) згадок про мазурки або взагалі немає (Фільц, 1965), або ж вони – дуже побіжні (Олійник, 1977). Факт «замовчування» цих ранніх мініатюр, можливо, є наслідком хибного сприйняття цих творів як чогось надто дрібного і тому

неважливого в контексті всієї творчості митця. З іншого боку, можливо, така ситуація є результатом хибного трактування стилю цих творів винятково як наслідування стилів Ф. Шопена та О. Скрибіна (у останнього, як відомо, Ф. Шопен теж належав до кумирів). Проте, на наш погляд, такий підхід є одностороннім і не розкриває справжньої інтонаційності мазурок В. Косенка, які хоч і належать до ранніх творів, але все ж дуже рельєфно відображають самобутність творчого почерку композитора. Більше того, на наш погляд, мазурки В. Косенка є високохудожніми і яскраво репрезентативними як в контексті індивідуального стилю митця, так і в контексті вираження своєрідності їхнього українського стильового обличчя, а також ширших процесів стилетворення у творчості композитора.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мазурки В. Косенка є психологічними фортепіанними мініатюрами. Вони, поза всяким сумнівом, перебувають «на певній дистанції» від мазурок-танців. Хоча, безумовно, як пише Ольга Волосатих, в період навчання в Варшавському кадетському корпусі, В. Косенко отримав глибокі і яскраві враження від останніх під час кадетських балів, на яких неперевершеним танцюристом мазурки виступав його вчитель танців Вікентій Словацький (Волосатих, 2022, с. 103–104).

Коротку характеристику окремих мазурок В. Косенка здійснює Олександр Олійник у монографії «Фортепіанна творчість В.С. Косенка» (1977 р. вид.), в якій відзначає співзвучність мазурки *fis-moll* (№1 ор. 3) настроєм його ж романсів (Олійник, 1977, с. 25) (тобто непрямо вказуючи на пріоритетність вокального, мелодичного факторів музичної виразовості, ліричне спрямування образного строю цієї п'єси. Вона ж відзначає психологічну

забарвленість мазурок *cis-moll* (ор. 3 №3) та *es-moll* (ор. 9), зазначаючи, що вони «являють собою так звані п'єси настрою» (Олійник, 1977, с. 32).

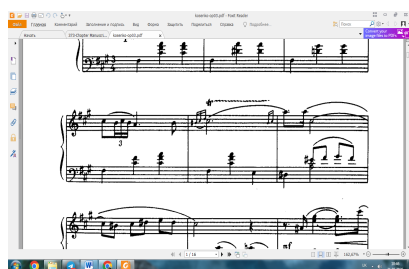
Мета дослідження – розкрити своєрідність та значущість мазурок В. Косенка в аспекті проблематики індивідуального та національного стилетворення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мазурка *fis-moll* ор. 3 №1 була написана у 1916 році в Петрограді двадцятирічним композитором під час навчання в консерваторії. Які риси українського стилю в ній помітні, а також які індивідуальні, власне косенківські особливості письма там можна спостерегти?

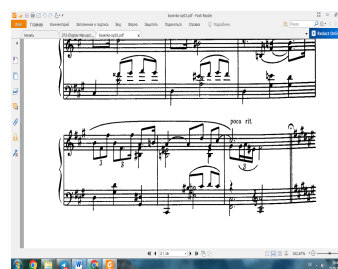
Перше, на що одразу звертається увага, – це яскравий мелодизм мазурки, її ліричний зміст. І перше, і друге будуть характерними ознаками творчості В. Косенка упродовж всього його творчого шляху, тобто будуть належати до головних, визначальних ознак його індивідуального почерку як композитора (Віктор Косенко – 3 мазурки ор. 3).

Друге – вокальна, пісенна природа цього мелодизму, незважаючи на те, що мазурка – це танець, і що всі ознаки цього танцю їй притаманні, зокрема, значна роль повторності коротких мотивів, ритмічна чіткість, гострий пунктирний ритм. Цю вокальну природу, крім природних для мелодії мазурки поступених мелодичних кроків, які так властиві цій п'єсі і зустрічаються буквально в кожному другому такті, посилює використання прийомів оспівування стійких ступенів, що теж є визначальною рисою власне мелодики вокального типу, а саме часто зустрічаються в українських ліричних піснях, піснях-романсах, як у мазурці *fis-moll* у т. 4, наприклад (а), або вкінці першого розділу форми, перед початком середини (b).

а

b

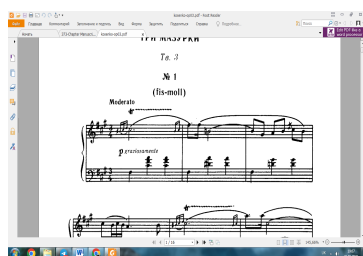

Такі ж прийоми оспівування, притаманні українській пісенній ліриці, нерідко можна спостерегти у численній мелізматичі, якою насичена мазурка, яка, поза сумнівом, викликає виразні асоціації, передусім, зі стилем Ф. Шопена, творчість якого була близькою для В. Косенка не лише як особистості, дитячі та юнацькі роки якої пройшли у Варшаві, але і власне як творчої індивідуальності ліричного складу, романтика за складом душі, про що неодноразово було вже сказано у всій біографічній та епістолярній літературі, а також,

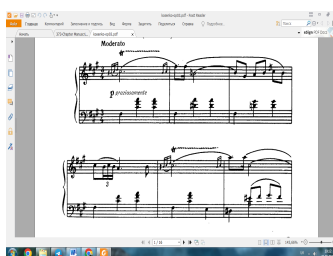
що, безумовно, яскраво проявилось у тонкому флері романтичного забарвлення зрілої неокласичної стилістики митця. Прикладом може бути вже сам початок мазурки *fis-moll*, власне перший такт (с).

Також ще однією ознакою власне української пісні-романсу, і відповідного йому типу мелодики є інтонація мелодичної / гармонічної сексти, яка зустрічається в цій п'єсі у кількох варіантах. Перше – як складова частина мотиву з форшагом (d), друге – як складова гармонічного багатоголосся («секстова втора») (e).

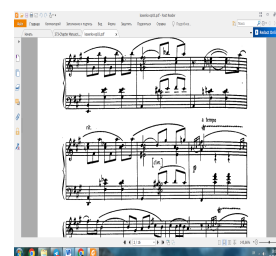
с

d

e

Зазначимо, що терцієво-секстові фактурні подвоєння як елемент власне українського стилю, тобто пісні-романсу, виразно демонструють себе у, наприклад, знаменитому Гавоті *h-moll* з циклу «11 етюдів у формі старовинних танців», що є одним з яскравих прикладів зрілого індивідуального стилю В. Косенка. В цьому відношенні, поза сумнівом, можна стверджувати, що риси українського стилю беруть початок у творчості В. Косенка саме від цієї ранньої мазурки *fis-moll*.

Також інтонація сексти проявляється в ній і як окреслення «території» «вокальних» зворотів в середньому розділі форми (f).

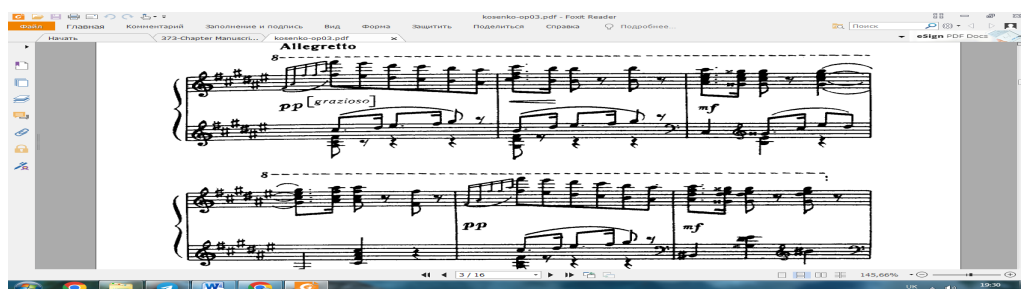
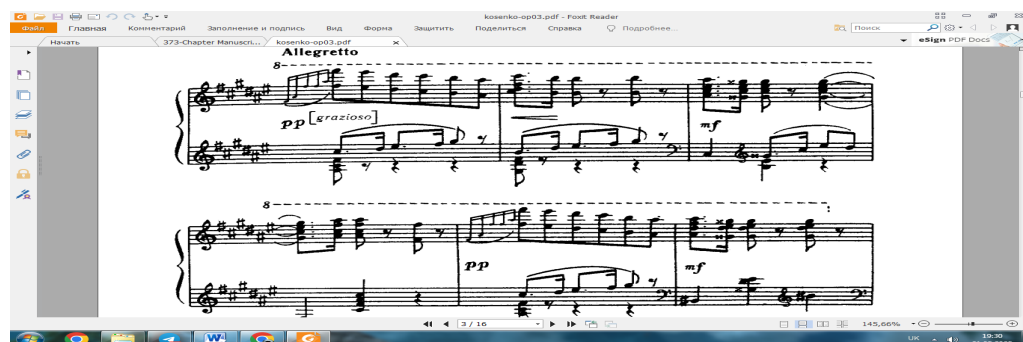
Тут варто звернути увагу не лише на крайні звуки першого такту Allegretto, що безумовно теж важливо, адже є вокалізацією низхідної великої сексти, але і на наступні три такти, що є суттєво «розтягнутим» у часі зворотом оспівування третього ступеня *Fis-dur* (звука *aïs*). Зазначимо, що характерний низхідний поступеневий мелодичний рух також виявляється показовим у інтонаційному словнику зрілого композитора (знову пригадаймо тему вже згаданого Гавоту *h-moll* №7). Таке дає підстави

стверджувати, що мазурка *fis-moll* є джерелом кристалізації інтонаційного фонду зрілої творчості композитора, і в цьому її значущість як джерела, витоків власне українського індивідуального стилю митця.

Ще одна важлива інтонація мазурки *fis-moll*, яка входить у комплекс національних стильових ознак, породжених мелодикою вокального походження – численні неакордові звуки – затримання, допоміжні, прохідні, притаманні для національно характерного українського мелосу, уособленого мелодикою ліричних пісень та пісень-романсів. Їх достатньо добре можна спостерегти у вищенаведеному прикладі теми середньої розділу мазурки *fis-moll* Allegretto (f).

Так само характерним для української пісні-романсу є секвентний розвиток мелодії. В мазурці *fis-moll*, як в першому, так і в другому розділі форми, інтенсивно використовується цей прийом, що також надає п'єсі ознак виразно української інтонаційності (див. тт. 9–11; 12–14 15–17 та ін.). Ще ширше притаманний українському фольклору – прийом варіантності. Його послідовно застосовано в середньому розділі

f

мазурки, де чотиритактовий мотив багатократно варіантно видозмінюється, як мелодично, так і фактурно-гармонічно.

Всі зазначені риси комплексно створюють виразно українську інтонаційну атмосферу мазурки *fis-moll*. Вони проявляються в подальшому у зрілій фортепіанній творчості В. Косенка, тобто входять до арсеналу засобів виразності індивідуального композиторського стилю митця¹.

Безумовно, всі вказані риси українського стилю В. Косенка в аналізованій мазурці нерозривно пов'язані з модерним письмом, що є прикметною рисою тієї епохи і свідчить про високу

освіченість, професійність композитора, про його обізнаність з найновішими мовленнєвими нюансами його доби. Модерність стилю молодого В. Косенка – річ, яка не потребує спеціального доведення, адже про неї пишуть Майя Ржевська (Ржевська, 2005), Ольга Волосатих, Олена Таранченко (Таранченко, Волосатих, 2023) та інші музикознавці, які займалися цією проблематикою. На це вказують у музичних текстах композитора такі ознаки як ритмічна імпровізаційність, альтерована гармонія, синтетична багатопластова фактура. Тож, підсумовуючи сказане, можна зробити висновок про те, мазурка *op. 3 №1* В. Косенка виступає яскравим прикладом власне українського музичного модерну.

Мазурка *№2 Des-dur op. 3* (написана у 1920 році в Житомирі) – теж має риси українського стилю. Серед таких – рух мелодії паралельними терціями, як в канті, або ж в пісні-романсі, активне використання секвенцій, в т.ч. у шести тактах до *Poco meno mosso (g)*.

Схожі речі спостерігаємо у мазурці *№3 cis-moll op. 3*, присвяченій дружині композитора Ангеліні Косенко, яка була написана у 1923 році в Житомирі. Зокрема, це варіантно-поспівковий розвиток тематизму, виразно проартикульований вже на початку п'єси, де спочатку

¹ Богдана Фільц, підсумовуючи своє дослідження про фортепіанну творчість В. Косенка, видане ще в 1965 році, і в якому вона не звертається до жанру мазурки, зазначає, що «у творчості В. Косенка на перший план виступає щира і наспівна мелодія, що є основою музичної виразності. Вона в багатьох творах інтонаційно близька до українського музичного фольклору, і хоч композитор ні разу не наводить цитат з народних пісень, сама будова мелодичних фраз свідчить про український характер музики» (Фільц, 1965: 65–66).

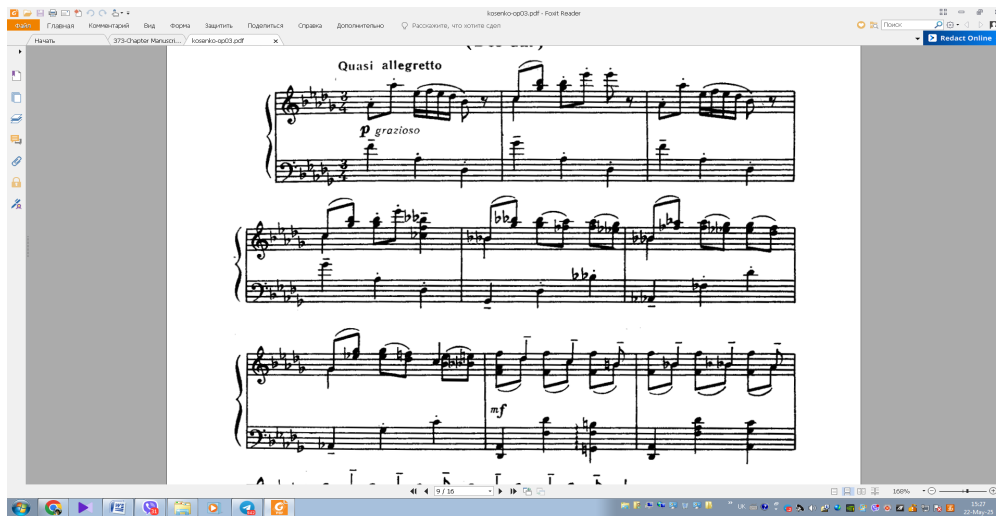
Про роль мелодичного початку у творчості В. Косенка в жартівливій формі згадує його дружина Ангеліна Косенко, переказуючи в ролях розмову між Косенком і Лятошинським.

– І коли вже ви, Вікторе Степановичу, обличите писати музику на мелодію?

– Тоді, коли ви, Борисе Миколайовичу, почнете (Косенко, 1967: 35).

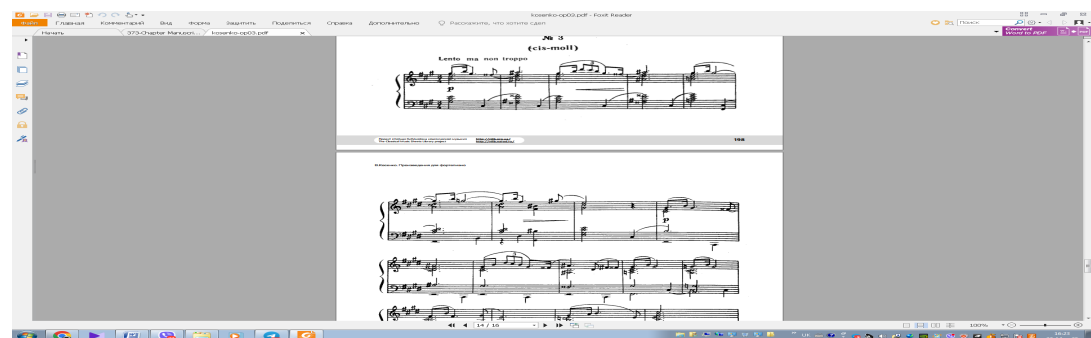
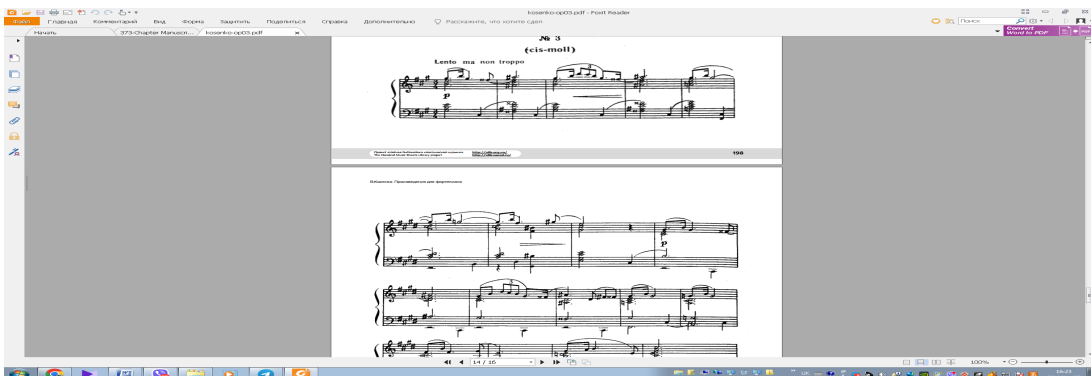
3. Лисько так характеризував творчість В. Косенка: «Водночас з респектуванням передових загально-європейських музичних досягнень Косенко зумів у свої твори інфільтрувати українські музичні елементи. Він добре опановував великі музичні форми і технічну фактуру. Отже визначна музична індивідуальність Косенка, з його своєрідним, неповторним стилем, дає підставу поставити його в найперші ряди українських композиторів» (Омацький, 1960: 737).

g

двотактовий, а невдовзі й однотактовий мотив постійно варіантно видозмінюється, немов

виграючи різними барвами на сонячному світлі (h) (Віктор Косенко – Мазурка №2 ор. 9).

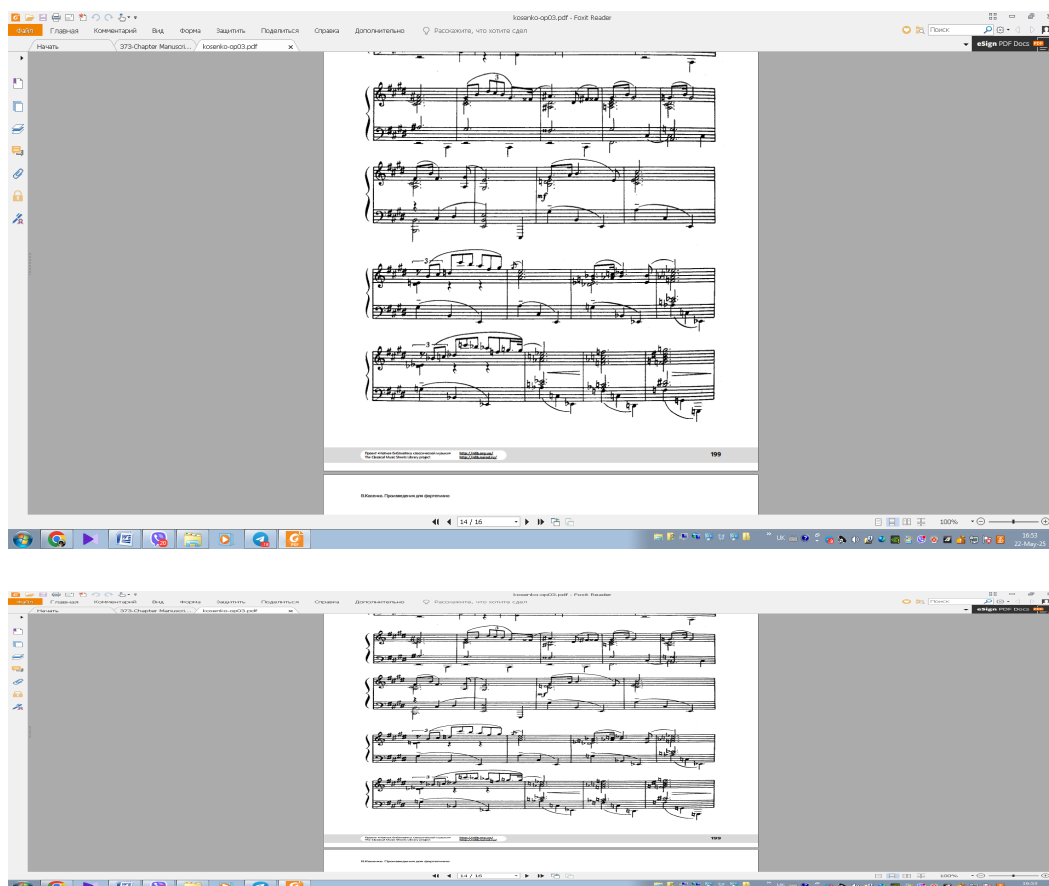

Також активно використовує композитор у цій п'єсі прийом секвентного розвитку, зокрема, у середньому розділі форми, де наявно три секвенційні побудови (k).

Схожі прояви українського модерного стилю спостерігаємо у Мазурці es-moll ор. 9 №2, так само присвяченій п. Ангеліні Косенко та

написаній композитором у 1921 році в Житомирі. Серед ознак – також неакордові звуки (допоміжні) та прийоми оспівування вже в перших тактах п'єси, секвенції у всіх чотирьох Росо *agitato*. Особливо звертає на себе увагу характер мелодичного розвитку в Росо *agitato*, де використовуються неприготовлені та приготовлені

k

затримання в рамках зворотів *lamento*, які, як відомо, мають виразно мовленнєву природу. Так само в *Roco agitato* та наступних розділах форми використано секвентний розвиток тематизму.

Вокальний (мелодійний) характер тематизму підкреслюють і особливості фразування. В мазурці *es-moll*, зокрема, це двотактове фразування, зумовлене немов би веденням вокальної фрази і її залежністю від вдиху і видиху співака, що найяскравіше виявлене власне в розділі *Roco agitato* (I).

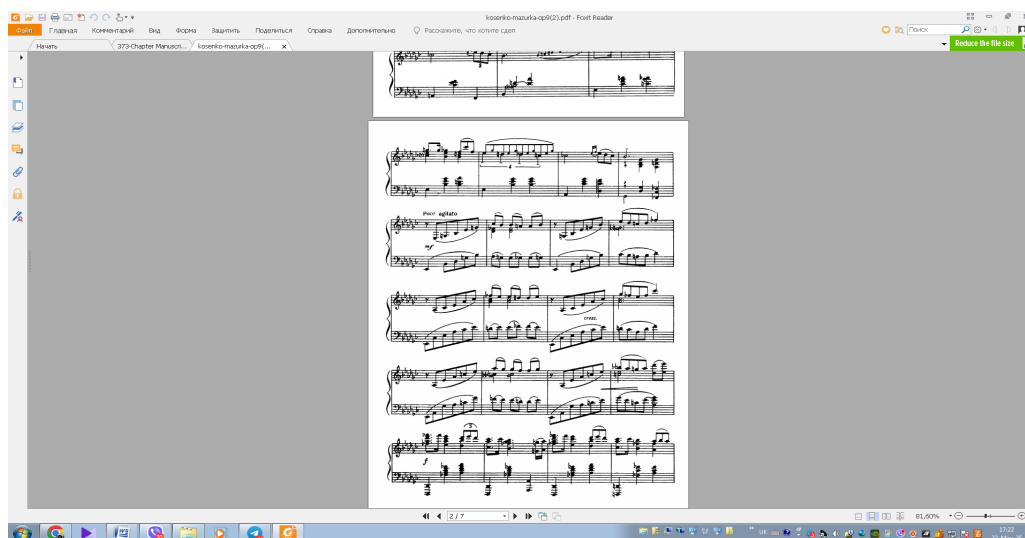
Схоже фразування притаманне й темі середнього розділу форми *Meno mosso dolcissimo*. Інтонації мовлення / співу передано також у цій мазурці в схвильованих затактових мотивах, що готують друге (варіантне) проведення основної теми, яке служить переходом до середнього розділу п'єси (*Meno mosso dolcissimo*) (m). Використовуються також децимові подвоєння мелодичної лінії, що також мають виразно українське (кантово-романсове) походження (n, o).

У спадщині В. Косенка, як було вже сказано, всього п'ять мазурок. Крім вищезгаданих – це

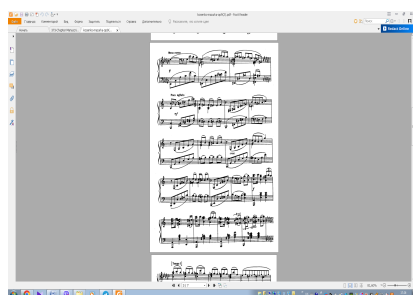
ще мазурка №20 з циклу «24 дитячі п'єси для фортепіано». На відміну від усіх попередніх її інший з різних причин інтонаційний склад, результатом якого є навіть якоюсь мірою «механічне звучання», не дає підстав стверджувати у ній наявності ознак українського стилю. Можливо, тому що ця мазурка – це дитяча п'єса, а можливо, тому що це твір створювався 1936 року, тобто був написаний вже майже через двадцять років після створення мазурок ор. 3 та ор. 9, крім того писався у репресивні голодоморні 1930-ті, де показ «українського обличчя» неодмінно ставав приводом для ідеологічних утисків і гонінь. Так чи інакше, але порівняння перших чотирьох і останньої, п'ятої, мазурок В. Косенка дає підстави стверджувати їхню належність до різних стилізованих платформ (Viktor Kosenko – 24 Children's Pieces. Op. 25)².

² Ольга Волосатих пише, що є інформація про те, що ця мазурка, як і ряд інших п'єс циклу, були створені на музичному матеріалі, який В. Косенко писав для вистав Леся Курбаса (Волосатих, 2022), однак суто на інтонаційному рівні підтвердженню цьому, на наш погляд, немає.

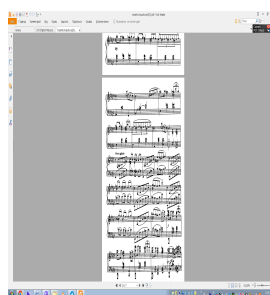
1

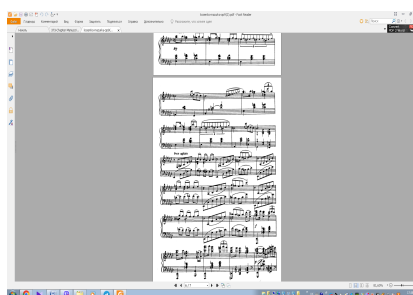
m

n

o

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, виходячи зі сказаного необхідно ствердити, що ранні мазурки Віктора Косенка (ор. 3, ор. 9), на відміну від мазурки з циклу «24 дитячі п'єси для фортепіано», демонструють виразні ознаки українського стилю. На це вказує яскравий мелодизм їхнього тематизму, той, який одночасно є одним з найголовніших чинників індивідуального стилю композитора. Як відомо, ліризм та мелодійність є характерною рисою національного стилетворення, що почали проявлятися ще з часів формування і розвитку жанрів канту, ліричної пісні та пісні-романсу. Також на це вказує вокальна, пісенна природа мелодизму косенківських мазурок, незважаючи на те, що мазурка – це танцювальний жанр, а в романтичній її інтерпретації (Ф. Шопен, О. Скрябін та ін.) дуже часто набуває ознак інструментального мелодизму,

з ламаною мелодичною лінією, широкими стрибками тощо. Вокальну природу мелодизму мазурок В. Косенка формує послідовне використання композитором поступневих мелодичних кроків, прийомів оспівування стійких ступенів, в т.ч. в мелодичному рельєфі численних мелізмів, інтонацій мелодичної та гармонічної великої/малої терції/сексти як в прямому русі, так і як способу окреслення мелодичної фрази/звороту, різноманітних неакордових звуків, секвентного та варіантного розвитку мелодичного матеріалу, конструктивних особливостей вокального фразування.

Безумовно, всі вказані риси українського стилю В. Косенка в аналізованих мазурках нерозривно пов'язані з модерним письмом, що є прикметною рисою тієї епохи і свідчить про високу освіченість, професійність композитора, про його обізнаність з найновішими

мовленнєвими нюансами його доби. На це вказують у його музичних текстах ритмічна імпровізаційність, альтерована гармонія, синтетична багатошарова фактура. Тож, підсумовуючи сказане, можна зробити висновок про те, мазурки ор. 3 та ор. 9 В. Косенка, на відміну

від мазурки №20 з циклу «24 дитячі п'єси для фортепіано», виступають яскравим прикладом власне українського музичного модерну, тоді як останню слушно інтерпретувати в системі категорій та засобів виразності соціалістичного реалізму.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Віктор Косенко – 3 мазурки ор. 3. URL : https://www.youtube.com/watch?v=CN_padsO5-M (дата звернення 23.05.2025).
2. Віктор Косенко – Мазурка №2 ор. 9. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Vwmq5CucwcA> (дата звернення 23.05.2025).
3. Волосатих О. Віктор Косенко: на зламі культур і традицій. Варшава. *Українське музикознавство*. 2022. №48. С. 96-111.
4. Косенко А. Пам'ять серця. В. С. Косенко у спогадах сучасників / упоряд. А.В.Косенко. Київ: Музична Україна, 1967. С. 3-83.
5. Олійник О. С. Фортепіанна творчість В.С.Косенка. Київ: Наукова думка, 1977. 152 с.
6. Омацький Є. Косенко Віктор. *Українська мала енциклопедія*. Книжка VI. Літери Ком-Л. Буенос-Айрес: Накладом адміністрації УАП Церкви в Аргентині, 1960. С. 736-737.
7. Ржевська М. Ю. На зламі часів. Музика Наддніпрянської України першої третини XX століття у соціокультурному контексті епохи : монографія. Київ : Автограф, 2005. 352 с.
8. Таранченко О., Волосатих О. Модерний дискурс української музики 1910-1920-х років: світоглядні, змістові, жанрові домінуючі, творчі постаті. *Worldview explications of modernism and postmodernism*: Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. Р. 231-247.
9. Фільц Б. Фортепіанна творчість В.С. Косенка. Київ : Мистецтво, 1965. 72 с.
10. Viktor Kosenko – 24 Children's Pieces. Op. 25 (audio + sheet music). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ZM9t-DYjwBg> (дата звернення 23.05.2025).

REFERENCES:

1. Viktor Kosenko – 3 mazurky or. 3. Retrieved from : https://www.youtube.com/watch?v=CN_padsO5-M
2. Viktor Kosenko – Mazurka #2 or. 9. Retrieved from : <https://www.youtube.com/watch?v=Vwmq5CucwcA>
3. Volosatykh, O. (2022). Viktor Kosenko: na zlami kul'tur i traditsij. Varshava [Viktor Kosenko: at the crossroads of cultures and traditions. Warsaw]. *Ukrainsjke muzykoznavstvo*, 48, 96-111 [In Ukrainian].
4. Kosenko, A. (1967). Pam'jatj sercja [Memory of the heart]. *Kosenko in the memories of contemporaries*, (pp. 3-83). Kyjiv: Muzychna Ukrajina [In Ukrainian].
5. Olijnyk, O. S. (1977). Fortepianna tvorchistj V.S.Kosenka [Piano works of V.S. Kosenko]. Kyjiv: Naukova dumka [In Ukrainian].
6. Omackyj, Je. (1960). Kosenko Viktor [Kosenko Viktor]. *Ukrainsjka mala encyklopedija*. Vol. VI. Litery Kom-L. Buenos-Ajres: Nakladom administratury UAP Cerkvy v Arghentini, 736-737 [In Ukrainian].
7. Rzhetsjka, M. Ju. (2005). Na zlami chasiv. Muzyka Naddniprojanskoji Ukrajiny pershoji tretyny KhKh stolittja u sociokul'turnomu konteksti epokhy [At the turn of the times. Music of Dnieper Ukraine in the first third of the 20th century in the socio-cultural context of the era]. Kyjiv : Avtoghraf [In Ukrainian].
8. Taranchenko, O., Volosatykh, O. (2023). Modernyj dyskurs ukrainsjkoji muzyky 1910-1920-kh rokiv: svitoghljadni, zmistovi, zhanrovi dominanty, tvorchy postati [Modern discourse of Ukrainian music of the 1910s-1920s: worldview, content, genre dominants, creative figures]. *Worldview explications of modernism and postmodernism* (pp. 231-247). Riga, Latvia : Baltija Publishing [In Ukrainian].
9. Filjc, B. (1965). Fortepianna tvorchistj V.S. Kosenka [Piano works of V.S. Kosenko]. Kyjiv : Mystectvo [In Ukrainian].
10. Viktor Kosenko – 24 Children's Pieces. Op. 25 (audio + sheet music). Retrieved from : <https://www.youtube.com/watch?v=ZM9t-DYjwBg>

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.11.2025

Дата публікації: 30.12.2025